

31998Y0310(01)

Informacija Komisije - Smjernice za nacionalne regionalne potpore
(tekst od značaja za EEA - Europski gospodarski prostor)
Službeni list C 074, od 10. ožujka 1998. str: 0009 - 0018

1. Uvod

Kriteriji koje primjenjuje Komisija pri ocjeni usklađenosti nacionalnih regionalnih potpora sa zajedničkim tržištem kako je to predviđeno člankom 92. stavkom (3) točka a) i člankom 92. stavkom (3) točka c) Ugovora o osnivanju Europske zajednice utvrđeni su u mnogim različitim dokumentima koji su stavljeni na znanje Država članica i ostalih zainteresiranih strana¹.

Sve veći broj takvih dokumenata, njihova raznorodnost i duga vremenska razdoblja njihovog pojavljivanja, promjene u načinu razmišljanja i razvoj prakse od strane kako Komisije tako i Država članica, kao i potreba da se potpore prostorno koncentriraju i smanji narušavanje tržišnog natjecanja, ukazali su na neophodnost preispitivanja i revizije svih postojećih kriterija koji se primjenjuju i potrebu da se u cilju transparentnosti, aktualiziranja i pojednostavljenja rečeni dokumenti² zamijene jednim cjelovitim tekstom. Tekst koji slijedi teži ostvarenju tog cilja.

Državne potpore koje čine predmet ovih Smjernica ("regionalne potpore") razlikuju se od ostalih kategorija državnih potpora (posebno potpora za istraživanje i razvoj, zaštitu okoliša ili namijenjenih poduzetnicima u teškoćama) po tome što su ograničene za određena područja i za svoj specifični cilj imaju razvoj tih područja (regija)³.

Regionalne potpore namijene su razvoju manje razvijenih područja time što potiču ulaganja i otvaranje novih radnih mjesta na dugoročno održivoj osnovi. One promiču širenje, modernizaciju i raznolikost proizvodnih programa poduzetnika sa sjedištem u tim područjima i potiču nove poduzetnike da se dosele na ta područja. U cilju poticanja takvog razvoja i smanjivanja mogućih negativnih učinaka promjene sjedišta poduzetnika, neophodno je uvjetovati dodjelu takvih potpora očuvanjem ulaganja i

¹ Vidi Komisija Europskih Zajednica, Pravo tržišnog natjecanja u Europskim zajednicama, Dio II A: Pravila koja se primjenjuju na državne potpore, Bruxelles - Luksemburg, 1995. str: 187. i dalje.

² Dokumenti koje zamjenjuju ove Smjernice, uključujući i priloge, su sljedeći:

- Priopćenje Komisije Vijeću (SL C 111, od 4. studenog 1971. str: 7),
- Priopćenje Komisije Vijeću (COM (73) 1110, od 27. lipnja 1973.),
- Priopćenje Komisije Vijeću (COM (75) 77 završno, 26. veljače 1975.),
- Priopćenje Komisije Državama članicama (SL C 31, od 3. veljače 1979. str: 9),
- Priopćenje Komisije Državama članicama o načinu primjene članka 92(3)a) i c) na regionalne potpore (SL C 212, od 12. kolovoza 1988. str: 2),
- Priopćenje Komisije Državama članicama o referentnim i eskontnim stopama koje se primjenjuju u Francuskoj, Irskoj i Portugalu (SL C 10, od 16. siječnja 1990. str: 8),
- Priopćenje Komisije Državama članicama o načinu primjene članka 92(3)a) na regionalne potpore (SL C 163, od 4. srpnja 1990. str: 6),
- Obavijest Komisije upućena Državama članicama i drugim zainteresiranim stranama, koja se odnosi na izmjenu i dopunu Drugog dijela Priopćenja o načinu primjene članka 92(3)a) i c) na regionalne potpore (SL C 364, od 20. prosinca 1994. str: 8).

Smjernice su sukladne kriterijima u Rezoluciji Vijeća od 20. listopada 1971. (SL C 111, od 4. studenog 1971. str: 1).

U svezi Obavijesti koja se odnosi na referentne i eskontne stope (SL C 273, od 9. rujna 1997. str: 3), ona više nije sastavni dio dokumenata koji se odnose na regionalne potpore budući da se odnosi na sve državne potpore.

³ Također će se smatrati regionalnom potporom potpora malim i srednjim poduzetnicima koja pridonosi regionalnom razvoju.

radnih mjesta tijekom nekog minimalnog razdoblja u tim manje razvijenim područjima.

U iznimnim slučajevima te potpore neće biti dovoljne da bi započele proces regionalnog razvoja zbog prevelikih strukturalnih slabosti određenog područja. Samo se u takvim slučajevima regionalna potpora može dopuniti potporom za tekuće poslovanje (operativna potpora). Komisija je mišljenja da regionalne potpore mogu učinkovito odigrati ulogu koja im je dana i time opravdati posljedicu narušavanja tržišnog natjecanja samo ako se strogo pridržavaju određenih principa i poštuju određena pravila. Na prvom mjestu tih principa dakle stoji iznimni karakter tog instrumenta sukladno smislu i doslovnom tekstu članka 92.

Takve potpore u Europskoj Uniji pojmrljive su samo ako se koriste štedljivo i koncentriraju na najugroženija područja⁴. Kada bi postale opće, i kao takve postale pravilo, izgubile bi karakter poticaja i njihov bi gospodarski učinak bio poništen. Istovremeno bi negativno utjecale na tržišne uvjete poslovanja i smanjile učinkovitost gospodarstva Zajednice u cjelini.

2. Područje primjene

Komisija će primjenjivati ove Smjernice na regionalne potpore koje se dodjeljuju u svim sektorima gospodarstva osim proizvodnje, prerade i stavljanja na tržište poljoprivrednih proizvoda koji su navedeni u Prilogu II. Ugovora, ribarstva i industrije ugljena. Nadalje, neki sektori koji su obuhvaćeni ovim Smjernicama također su podložni pravilima koja se posebno odnose na te sektore⁵.

Izuzeće od načelne zabrane odnosno načela nespojivosti kako ga predviđa članak 92. stavak (1) Ugovora (koje se odnosi na potpore koje nisu u skladu sa zajedničkim tržištem), može se primijeniti u odnosu na regionalne potpore samo pod uvjetom da se može garantirati ravnoteža između narušavanja tržišnog natjecanja koje imaju za posljedicu i prednosti koje donose razvoju nekog manje razvijenog područja⁶.

Značenje i važnost koja se daje prednostima koje donosi potpora može varirati ovisno o izuzeću koje se primjenjuje, pri čemu će u slučajevima koji su obuhvaćeni člankom 92. stavak (3) točka a) negativni učinci na tržišno natjecanje biti značajniji nego u slučajevima koje obuhvaća članak 92. stavak (3) točka c)⁷.

Pojedinačna jednokratna (ad hoc) isplata potpore⁸ u korist samo jednog poduzetnika, ili potpora koja je ograničena na jednu gospodarsku djelatnost, mogu imati značajan utjecaj na tržišno natjecanje na mjerodavnom tržištu, dok je vjerojatno da će nedovoljno utjecati na regionalni razvoj. Takve potpore općenito se smatraju specifičnim ili sektorski orijentiranim mjerama industrijske politike i često se udaljavaju od smisla i cilja politike regionalnih potpora kao takvih⁹. Ona naime u

⁴ Vidi zaključke Vijeća od 6-7. listopada 1995 o politici tržišnog natjecanja i industrijskoj konkurentnosti.

⁵ Osim gore navedenih sektora, sektori na koje se odnosi primjena posebnih pravila su u ovom trenutku kako slijedi: promet, industrija čelika, brodogradnja, industrija sintetičkih vlakana i motorna vozila. Nadalje, posebna se pravila primjenjuju na ulaganja koja obuhvaćaju sve sektore unutar okvira regionalnih potpora namijenjenih velikim projektima (tzv. multisektoralni okvir).

⁶ U odnosu na rečeno vidi presudu Europskog suda u slučaju 730/79 Philip Morris [1980] ECR 2671, u stavku 17, i u slučaju C-169/95 Španjolska protiv Komisije [1997] ECR I-135, u stavku 20.

⁷ U odnosu na rečeno vidi presudu Prvostupanjskog suda u slučaju T-380/94 AIUFFASS i AKT [1996] ECR II-2169, u stavku 54.

⁸ U odnosu na rečeno vidi presudu Europskog suda u spojenim predmetima C-278/92, C-279/92 i C-280/92, Španjolska protiv Komisije [1994] ECR I-4103.

⁹ Kao rezultat, prema WTO Sporazumu o subvencijama i kompenzacijskim mjerama, ovaj tip potpora izričito je isključen iz kategorije regionalnih potpora protiv kojih se ne mogu poduzeti mjere (potpore koje su odobrene bez pomnog ispitivanja).

odnosu na dodjelu proizvodnih resursa različitim gospodarskim sektorima i djelatnostima mora ostati neutralna.

Komisija je mišljenja da ako se ne dokaže drugačije, takva potpora ne ispunjava uvjete navedene u prethodnom stavku¹⁰.

Iz svega rečenog slijedi da će se navedena izuzeća općenito primjenjivati na programe potpora koji obuhvaćaju sve sektore, a koji su na određenom području otvoreni svim poduzetnicima u sektorima na koje se ti programi odnose (tzv. multisektoralni okvir potpora).

3. Razgraničenje područja

3.1. Područja moraju ispunjavati navedene uvjete za primjenu izuzeća kako bi koristila prednosti jednoga od izuzeća u okviru za njih određenih programa potpora. Komisija se pri ocjeni ispunjavanja uvjeta koristi unaprijed zadanim kriterijima ocjene.

3.2. Zbog već u uvodu ovih Smjernica navedenog načela (koje se odnosi na iznimni karakter potpora), Komisija je mišljenja da ukupan opseg područja Zajednice koji se koristi potporama mora biti manji nego ukupan opseg područja na koji se potpore ne primjenjuju. U praksi to znači, koristeći najuobičajeniju mjernu jedinicu opsega potpora - postotak stanovništva koje je obuhvaćeno potporom, da ukupna pokrivenost regionalnim potporama u Zajednici mora biti manja od 50% ukupnog stanovništva Zajednice.

3.3. Budući da se dva predmetna izuzeća odnose na regionalne probleme različite vrste i značaja, prednost se, u okviru ograničenja ukupno potporom obuhvaćenog stanovništva navedenog u točki 3.2., mora dati područjima s najtežim problemima¹¹.

3.4. Razgraničenje područja koja udovoljavaju uvjetima za izuzeće mora dakle za posljedicu imati prostornu koncentraciju potpora sukladno načelima navedenim u točki 3.2. i 3.3.

Izuzeće predviđeno člankom 92(3)a)

3.5. Člankom 92. stavak (3) točka a) uređuje se da potpora kojom se potiče gospodarski razvoj područja na kojima je životni standard neuobičajeno nizak ili na kojima postoji ozbiljna nezaposlenost može biti smatrana usklađenom sa zajedničkim tržištem. Kao što je to naglašeno od strane Suda Europskih zajednica, "upotreba riječi "neuobičajeno" i "ozbiljna" u izuzeću koje je sadržano u članku 92(3)a) pokazuje da se ono odnosi samo na područja u kojima je gospodarska situacija izrazito nepovoljna u odnosu na Zajednicu kao cjelinu"¹².

Sukladno tomu Komisija u primjeni iskušanog pristupa smatra da su utvrđeni uvjeti ispunjeni ako neko područje koje odgovara prostornoj jedinici II. razine NUTS-a¹³ ima bruto domaći proizvod (BDP) po stanovniku, mjeren paritetima kupovne moći (PKM), manji od 75,0% prosjeka Zajednice¹⁴. BDP odnosno PKM svakog područja kao i

¹⁰ Pojedinačna jednokratna (ad hoc) potpora koja se dodjeljuje poduzetnicima u teškoćama podliježe posebnim pravilima i ne smatra se regionalnom potporom kao takvom. Pravila koja su u ovom trenutku na snazi objavljena su u Službenom listu C 368, od 23. prosinca 1994. str: 12.

¹¹ Područja koja ispunjavaju uvjete za izuzeće iz točke a) u ovom trenutku iznose 22,7% stanovništva Zajednice, dok 24% čine regije koje ispunjavaju uvjete za izuzeće iz točke c).

¹² Slučaj 248/84 Njemačka protiv Komisije [1987] ECR 4013, u stavku 19.

¹³ Nomenklatura prostornih jedinica za statistiku (NUTS).

¹⁴ Pri čemu je osnovna pretpostavka da pokazatelj BDP-a istovremeno odražava obje navedene pojave.

prosjeck Zajednice koji se koristi u analizi moraju se odnositi na prosjek u zadnje tri godine za koji postoje statistički podaci. Ti se iznosi izračunavaju na osnovi podataka koje daje Statistički ured Europskih zajednica (Eurostat).

Izuzete predviđeno člankom 92(3)c)

3.6. Za razliku od članka 93(3)a), gdje je gospodarska situacija precizno i formalno određena, članak 93(3)c) dopušta veću fleksibilnost pri definiranju teškoća na području koje se mogu ublažiti uz pomoć potpora. Relevantni pokazatelji se u ovom slučaju dakle ne ograničavaju bezuvjetno na životni standard i nezaposlenost. Osim toga, tu se pri ocjeni navedenih poteškoća primjerenim može pokazati u obzir uzeti ne samo stanje Zajednice u cjelini, nego i ono određene Države članice o kojoj se radi. Europski sud, u slučaju 248/84 (vidi fusnotu 12), izrazio je svoje viđenje u odnosu na ta dva problema (raspon problema i referentni okvir za analizu) kako slijedi: "Izuzete iz članka 92(3)c), s druge strane, šire je u svojoj primjeni utoliko što dopušta razvoj određenih područja na način da taj razvoj nije ograničen gospodarskim uvjetima navedenim u članku 92(3)a), pod uvjetom da takva potpora "ne utječe negativno na trgovinske uvjete u mjeri koja je suprotna zajedničkom interesu". Ta odredba daje Komisiji ovlast da odobrava potporu namijenjenu daljnjem gospodarskom razvoju područja Država članica koja se smatraju ugroženima u odnosu na nacionalni prosjek".

3.7. No, regionalna potpora koja je obuhvaćena izuzetom iz točke c) mora predstavljati dio koherentne regionalne politike Države članice i držati se gore navedenih načela prostorne koncentracije. Budući da je takva potpora usmjerena na područja koja su manje ugrožena nego područja na koja se odnosi točka a), ta se potpora, u većoj mjeri nego ona iz točke a), dodjeljuje u iznimnim slučajevima i dopušta samo pod ograničenim uvjetima. Stoga samo mali dio nacionalnog teritorija Države članice može ispunjavati uvjete za potporu o kojoj se radi. Zbog toga pokrivenost stanovništva regija koje su obuhvaćene člankom 93(3)c) ne smije premašiti 50% nacionalnog stanovništva koje nije obuhvaćeno izuzetom kako ga predviđa članak 92(3)a)¹⁵.

S druge pak strane, činjenica da obilježje takve potpore omogućuje uzeti u obzir nacionalne posebnosti svake Države članice, ne izuzima tu potporu od potrebe da se pomno ispita s gledišta interesa Zajednice. Određivanje područja koja ispunjavaju uvjete za potporu mora u svakoj Državi članici stoga odgovarati okviru kojim se osigurava sveobuhvatna koherencija određivanja područja na razini Zajednice¹⁶.

3.8. Stoga, da bi se nacionalnim nadležnim tijelima osiguralo dovoljno fleksibilnosti pri izboru područja koja ispunjavaju uvjete za potporu, a da se pri tom ne ugrozi učinkovitost sustava provjere od strane Komisije u odnosu na ovu vrstu potpore i ravnopravan tretman svih Država članica, određivanje područja koja ispunjavaju uvjete za potporu predviđenu predmetnim izuzetom sastoji se od dva dijela:

- utvrđivanja od strane Komisije, za svaku zemlju, gornje granice stanovništva koje je obuhvaćeno takvom potporom,
- izbora područja koja ispunjavaju uvjete za potporu.

Dio koji se odnosi na izbor područja podliježe transparentnim pravilima, ali isto tako treba biti dovoljno fleksibilan da bi se u obzir mogle uzeti različite situacije koje će

¹⁵ Osim iznimke koja proizlazi iz primjene točke 8. Dodatka III ovih Smjernica.

¹⁶ U svezi s tim vidi presude Europskog suda u slučajevima 730/79 Philip Morris, u stavku 26, i 310/85 Deufil [1987] ECR 901, u stavku 18.

potencijalno opravdati primjenu izuzeća. Gornja granica stanovništva koje je obuhvaćeno potporom smišljena je kako bi osigurala rečenu fleksibilnost u izboru područja koja ispunjavaju uvjete za potporu te istovremeno jedinstveni tretman koji je potreban u odobravanju takve potpore sa stanovišta Zajednice.

3.9. Da bi se osigurala učinkovita kontrola regionalnih potpora i istovremeno ostvarivanje ciljeva utvrđenih u članku 3. Ugovora, posebno onih navedenih u točkama g) i j), Komisija utvrđuje ukupnu gornju granicu stanovništva koje je obuhvaćeno regionalnom potporom u odnosu na ukupno stanovništvo Zajednice. Ukupna gornja granica obuhvaća sva područja koja ispunjavaju uvjete za potporu u smislu izuzeća iz članka 92(3)c) i članka 92(3)a). Budući da se područja koja ispunjavaju uvjete za regionalnu potporu prema izuzeću iz članka 92(3)a) i njihova ukupna gornja granica na razini Zajednice određuju egzogeno i automatski primjenom kriterija od 75% BDP po stanovniku /PKM, odlukom Komisije koja određuje ukupnu gornju granicu također se, istovremeno, određuje i gornja granica stanovništva koje je obuhvaćeno potporom prema izuzeću iz članka 92(3)c) na razini Zajednice. Gornja granica za područja obuhvaćena izuzećem iz članka 92(3)c) dobije se naime oduzimanjem stanovništva područja koja ispunjavaju uvjete za potporu prema izuzeću iz članka 92(3)a) od ukupne gornje granice Zajednice. Ta se gornja granica onda raspodjeljuje između različitih Država članica u svjetlu društveno-gospodarskog položaja područja unutar svake Države članice, izračunatog na razini Zajednice. Način određivanja tog postotka u svakoj Državi članici opisan je u Dodatku III.

3.10. Sukladno članku 93(3) Države članice prijavljuju Komisiji metodologiju i kvantitativne pokazatelje koje će koristiti pri određivanju područja koja ispunjavaju uvjete za potporu, i popis područja koje predlažu da budu obuhvaćena izuzećem iz točke c) te intenzitete koji se odnose na ta područja¹⁷. U svrhu primjene izuzeća iz članka 92(3)c) postotak stanovništva na predmetnim područjima ne smije premašivati gore navedenu gornju granicu.

3.10.1. Metodologija mora udovoljavati sljedećim kriterijima:

- mora biti objektivna,
- mora omogućiti vrednovanje različitih društveno-gospodarskih odnosa predmetnih područja u određenoj Državi članici pri čemu mora isticati njihove značajne razlike,
- mora biti prikazana jasno i detaljno, kako bi omogućila Komisiji da ocijeni njezinu valjanost i učinkovitost.

3.10.2. Pokazatelji moraju udovoljavati sljedećim uvjetima:

- broj pokazatelja, uključujući i jednostavne pokazatelje i kombinacije pokazatelja, mora biti ograničen na pet,
- pokazatelji moraju biti objektivni i odnositi se na ispitivanje društveno-gospodarskih odnosa područja,
- pokazatelji se moraju tijekom razdoblja od najmanje zadnje tri godine koje su prethodile prijavi temeljiti na statističkim nizovima ili proizlaziti iz rezultata zadnje provedenog statističkog istraživanja, u slučaju da ne postoje raspoložive godišnje statistike,
- pokazatelje moraju izraditi pouzdani statistički izvori.

¹⁷ Vidi točke 4.8. i 4.9.

3.10.3. Popis područja mora ispunjavati sljedeće uvjete:

- područja moraju odgovarati III. razini NUTS-a, ili u opravdanim slučajevima, nekoj drugoj homogenoj prostornoj jedinici. Svaka Država članica može koristiti samo jednu prostornu jedinicu,

- pojedinačna područja ili skupine susjednih područja moraju stvarati kompaktne zone s najmanje 100 000 stanovnika u svakoj od njih. Ako područja imaju manje od 100 000 stanovnika, koristit će se pretpostavka da imaju 100 000 stanovnika u svrhu izračuna postotka stanovništva koji je obuhvaćen potporom. Od ovog pravila izuzet će se regije III. razine NUTS-a s manje od 100 000 stanovnika, otoci i ostala područja koje obilježava slična zemljopisna izolacija¹⁸.

Kada jedno područje graniči s područjima koja ispunjavaju uvjete za regionalnu potporu u drugim Državama članicama, pravilo se primjenjuje na čitav kompleks koji čine ta područja,

- popis područja mora biti izrađen na temelju pokazatelja utvrđenih u točki 3.10.2..

Predložena područja moraju u odnosu na jedan od pokazatelja koji se koriste u metodi ukazivati na znatno odstupanje (polovina standardne devijacije) kada se usporede s prosjekom područja određene Države članice koja su potencijalno obuhvaćena izuzećem iz članka 92(3)c).

3.10.4. Područja niske gustoće naseljenosti:

- podložno gornjoj granici za svaku Državu članicu koja je navedena u točki 3.9., područja na kojima je gustoća naseljenosti niža od 12,5 stanovnika po kilometru kvadratnom¹⁹ također mogu ispunjavati uvjete za predmetno izuzeće.

3.10.5. Kohezija sa Strukturnim fondovima:

- da bi se Države članice potaklo u ostvarivanju kohezije između izbora takvih područja i izbora onih koja ispunjavaju uvjete za pomoć iz fondova Komisije, područja koja ispunjavaju uvjete prema Strukturnim fondovima mogu također ispunjavati uvjete za predmetno izuzeće, podložno gornjim granicama navedenim u točki 3.9. i sukladno uvjetima utvrđenim u drugoj alineji točke 3.10.3.

4. Cilj, instrument i visina potpore

4.1. Regionalne potpore imaju za cilj osigurati ili proizvodna ulaganja (početna ulaganja) ili otvoriti nova radna mjesta koja su povezana s ulaganjima. No, ova metoda ne daje prednost ni čimbeniku kapitala niti čimbeniku rada.

4.2. Kako bi se osiguralo da su proizvodna ulaganja održiva i zdrava, vlastiti doprinos primatelja potpore²⁰ u njihovom financiranju mora iznositi najmanje 25%. Instrument potpore je različit: subvencija, zajam pod povoljnim kamatama ili subvencioniranje kamata, državna jamstva ili kupnja udjela u kapitalu u vlasništvu države pod povoljnim uvjetima, porezna izuzeća, smanjenje doprinosa, opskrba robom i uslugama po povlaštenim cijenama itd.

¹⁸ Zbog broja stanovnika Luksemburg je također izuzet od ovog pravila.

¹⁹ Kriterij ispunjavanja uvjeta koji je uspostavljen putem Obavijesti Komisije navedene u fusnoti 2, u osmoj alineji.

²⁰ Taj minimalni iznos doprinosa od 25% ne smije sadržavati nikakvu potporu. To primjerice nije slučaj, kada se radi o zajmu sa subvencioniranim kamatama ili državnim jamstvom koji sadrže elemente potpore.

Nadalje, programima otpora mora se utvrditi da se zahtjevi za potpore moraju podnijeti prije početka rada na projektima.

4.3. Visina potpore izražava se pomoću intenziteta potpore u odnosu na referentne (opravdane) troškove (vidi 4.5, 4.6. i 4.13).

Potpore za početna ulaganja

4.4. Početno ulaganje znači ulaganje u fiksni kapital koji se odnosi na osnivanje novog ili proširenje već postojećeg poduzetnika, u pokretanje proizvodnog procesa kojeg obilježava značajna promjena proizvoda ili proizvodnog procesa postojećeg poduzetnika (racionalizacijom, širenjem raznolikosti proizvodnih programa ili modernizacijom)²¹.

Ulaganje u fiksni kapital koje se vrši i obliku preuzimanja poduzetnika koji je zatvoren ili bi bio zatvoren da nije došlo do preuzimanja, također se može smatrati početnim ulaganjem, osim ako poduzetnik o kojemu se radi pripada poduzetniku u teškoćama. U ovom posljednjem slučaju, potpora za preuzimanje poduzetnika može uključivati prednost za poduzetnika u teškoćama, a koja se mora ispitati sukladno Smjernicama za državne potpore namijenjene sanaciji i restrukturiranju poduzetnika u teškoćama²².

4.5. Potpora za početna ulaganja izračunava se kao postotak vrijednosti investicije. Ta se vrijednost utvrđuje temeljem jedinstvenih ukupnih troškovnih stavki (standardna osnovica) koje odgovaraju sljedećim elementima ulaganja: zemljištu, zgradama i opremi/strojevima²³.

U slučaju preuzimanja poduzetnika, samo će troškovi kupnje te imovine²⁴ biti uzeti u obzir (pod uvjetom da je transakcija izvršena po tržišnim uvjetima). Imovinu za čije je stjecanje potpora već bila dodijeljena prije preuzimanja treba oduzeti od tog iznosa.

4.6. Opravdani troškovi također mogu uključivati određene kategorije nematerijalnih ulaganja do graničnog iznosa od 25% standardne osnovice u slučaju velikih poduzetnika²⁵.

Takvi troškovi moraju biti ograničeni na troškove koji su nastali transferom tehnologije u obliku stjecanja:

²¹ Iz toga slijedi da je tzv. zamjensko ulaganje isključeno iz ove definicije. Potpora za takav tip ulaganja obuhvaćena je kategorijom potpora za tekuće poslovanje (operativna potpora) na koju se primjenjuju pravila opisana pod točkama 4.15. do 4.17.

Iz ove definicije također je isključena potpora za financijsko restrukturiranje poduzetnika u teškoćama u smislu Smjernica Zajednice za državne potpore namijenjene sanaciji i restrukturiranju poduzetnika u teškoćama (SL C 368, od 23. prosinca 1994. str. 12).

Potpore namijenjene restrukturiranju u smislu točke 2.5. rečenih Smjernica može se dodijeliti ako se odnosi na ulaganje (racionalizaciju, modernizaciju, širenje raznolikosti proizvodnog programa), bez potrebe posebne prijave, a predviđene programom regionalnih potpora. Međutim, budući da se ta regionalna potpora smatra dijelom prijedloga potpore za restrukturiranje poduzetnika u teškoćama, mora se uzeti u obzir pri ocjeni koja se provodi kako je to predviđeno rečenim Smjernicama.

²² O trenutnoj primjeni vidi fusnotu 10.

²³ U sektoru prometa troškovi kupnje transportne opreme (pokretna imovina) ne mogu biti uključeni u jedinstvene ukupne troškovne stavke (standardnu osnovicu). Takvi troškovi stoga ne ispunjavaju uvjete za potporu za početna ulaganja.

²⁴ Kada je kupnja popraćena drugim početnim ulaganjima, troškovi koji se na njih odnose trebaju se dodati troškovima kupnje.

²⁵ Za male i srednje poduzetnike kriteriji i uvjeti koji se primjenjuju utvrđeni su Smjernicama Zajednice za o državnim potporama malim i srednjim poduzetnicima, SL C 213, od 23. srpnja 1996. str. 4.

- patenata,
- licenci koje se odnose na operativni ili patentom zaštićeni know-how,
- know-how koji nije zaštićen patentom.

Opravdana nematerijalna ulaganja podliježu ispunjavanju potrebnih uvjeta kako bi se osiguralo da imovina ostane vezana za područje primatelja potpore koje ispunjava uvjete za regionalnu potporu, te da se iz tog razloga ne smije izvršiti transfer iste, posebno ne u područja koja ne ispunjavaju uvjete za regionalnu potporu. U tu svrhu opravdana nematerijalna imovina mora udovoljiti sljedećim uvjetima, i to posebno:

- mora se koristiti isključivo u poduzetniku koje prima regionalnu potporu,
- mora se smatrati imovinom s mogućnošću otpisa (amortizirajuća imovina),
- mora biti kupljena od trećih strana po tržišnim uvjetima,
- mora biti uključena u imovinu poduzetnika odnosno iskazati se u bilanci stanja primatelja regionalne potpore najmanje pet godina.

4.7. Potpora prijavljena od strane Država članica općenito mora biti izražena u bruto iznosima, odnosno prije oporezivanja. Da bi se različiti: (i) instrumenti potpora međusobno, i (ii) intenziteti potpora jedne Države članice u odnosu na druge, mogli uspoređivati, Komisija pretvara potporu prijavljenu od strane Država članica u potporu izraženu u neto ekvivalentu potpore (NEP)²⁶.

4.8. Intenzitet potpore mora se prilagoditi tako da u obzir uzima značajke i intenzitet regionalnih problema na koji se odnosi. Stoga od samog početka mora postojati razlika između intenziteta koji su dopušteni u područjima koja ispunjavaju uvjete za izuzeće iz točke a) i onih na područjima koja ispunjavaju uvjete za izuzeće iz točke c). Pri tom treba u obzir uzeti činjenicu da područja koja ispunjavaju uvjete za izuzeće iz članka 92(3)c) ne obilježava neuobičajeno nizak životni standard ili ozbiljna nezaposlenost u smislu u kojem se ta obilježja koriste u izuzeću iz točke a) istog stavka. Učinci narušavanja tržišnog natjecanja koje imaju potpore u tim područjima su sukladno tome manje opravdani nego u područjima koja ispunjavaju uvjete za izuzeće iz točke a). To ima za posljedicu da su dopušteni intenziteti potpora u startu niži u područjima koja ispunjavaju uvjete za izuzeće prema točki c) nego u područjima koja ispunjavaju uvjete za izuzeće iz točke a).

U slučaju područja koja su obuhvaćena člankom 92(3)a), Komisija stoga smatra da intenzitet regionalne potpore ne smije premašivati stopu od 50% NEP-a, osim u najudaljenijim regijama²⁷, gdje smije iznositi 65% NEP-a. Za područja iz članka 92(3)c) gornja granica regionalne potpore ne smije općenito premašivati 20% NEP-a, osim u područjima niske gustoće naseljenosti ili u najudaljenijim regijama, gdje smije iznositi do 30% NEP-a.

U područjima II. razine NUTS-a koja ispunjavaju uvjete iz članka 92(3)a) u kojima je BDP/PKM po stanovniku veći od 60% prosjeka Zajednice, intenzitet regionalne potpore ne smije premašivati 40% NEP-a, osim u najudaljenijim regijama, gdje smije iznositi do 50% NEP-a.

U područjima koja ispunjavaju uvjete iz članka 92(3)c) koja obilježava i veći BDP/PKM po stanovniku i niža stopu nezaposlenosti nego što je to prosjek Zajednice²⁸, intenzitet regionalne potpore ne smije premašivati 10% NEP-a, osim u

²⁶ Metoda koja se koristi u izračunu NEP-a opisana je u Dodatku I.

²⁷ Najudaljenije regije su: francuski prekomorski departmani, Azori, Madeira i Kanarski otoci (vidi Deklaraciju 26 o prekomorskim zemljama i teritorijima Zajednice, u dodatku Ugovora o osnivanju Europske zajednice).

²⁸ BDP i nezaposlenost moraju se mjeriti na III. razini NUTS-a.

područjima niske gustoće naseljenosti ili najudaljenijim regijama, gdje smije iznositi do 20% NEP-a. Iznimno u slučaju područja koja podliježu navedenoj gornjoj granici od 10% NEP-a, mogu se dopustiti viši intenziteti koji pak ne prelaze opću gornju granicu od 20% NEP-a za područja (koja odgovaraju III. razini NUTS-a ili manja), a koja graniče s područjem koje ispunjava uvjete za izuzeće prema članku 92(3)a). Svi navedeni intenziteti predstavljaju najviše iznose (gornje granice). Ispod tih gornjih granica Komisija će osigurati da se intenzitet regionalne potpore prilagođava na način da odražava ozbiljnost i intenzitet regionalnih problema na koje se odnose potpore pri ocjenjivanju u kontekstu Zajednice.

4.9. Gornje granice potpora koje su navedene u točki 4.8. mogu se povećati dodacima za male i srednje poduzetnike koji su utvrđeni u Obavijesti Komisije o potporama malim i srednjim poduzetnicima²⁹, odnosno za 15 bruto postotnih bodova³⁰ u slučaju područja koje ispunjavaju uvjete za izuzeće prema točki a), a 10 bruto postotnih bodova u slučaju područja koja ispunjavaju uvjete za izuzeće prema točki c). Konačna gornja granica primjenjuje se na osnovicu za male i srednje poduzetnike. Dodaci za male i srednje poduzetnike ne primjenjuju se na poduzetnike u sektoru prometa.

4.10. Potpora za početna ulaganja mora se uvjetovati načinom isplate ili preduvjetima koji se odnose na njeno dobivanje, a koji se odnose na očuvanje predmetnog ulaganja u razdoblju od najmanje pet godina.

Potpore za otvaranje novih radnih mjesta

4.11. Kao što je to navedeno u točki 4.1. regionalna potpora također može biti namijenjena otvaranju radnih mjesta. Međutim, ovdje se razlikuje od potpora za otvaranje novih radnih mjesta, koje su utvrđene Smjernicama za potpore namijenjene zapošljavanju i odnose se na radna mjesta koja nisu vezana za investicijski projekt³¹, radi samo i isključivo o radnim mjestima koja su povezana s izvršenjem projekta početnog ulaganja³².

4.12. Otvaranje novih radnih mjesta znači neto povećanje broja radnih mjesta³³ u određenom poduzetniku u odnosu na prosjek tijekom nekog određenog vremenskog razdoblja. Dakle, od bruto otvorenih radnih mjesta tijekom nekog određenog

²⁹ Dodaci regionalnim potporama također su utvrđeni u slučaju potpora za istraživanje i razvoj i potpora za zaštitu okoliša. No, osnovica temeljem koje se izračunavaju takve potpore razlikuje se od one za regionalne potpore (uključujući i varijantu koja uključuje potporu malim i srednjim poduzetnicima). Stoga se dodaci o kojima je riječ ne dodaju regionalnoj potpori, nego drugoj vrsti potpore o kojoj se radi. Trenutno se na dvije vrste potpora koje su ovdje spomenute primjenjuju sljedeći tekstovi: u slučaju istraživanja i razvoja tekst objavljen u SL C 45, od 17. veljače 1996. str: 5, a slučaju zaštite okoliša tekst objavljen u SL C 72, od 10. ožujka 1994. str: 3.

³⁰ Koriste se dodaci intenzitetu potpore u bruto postotnim bodovima u skladu sa Smjernicama za potpore malim i srednjim poduzetnicima.

³¹ Verzija koja je trenutno na snazi nalazi se u SL C 334, od 12. prosinca 1995. str: 4.

³² Radno mjesto smatrat će se povezanim s izvršenjem investicijskog projekta ako se radi o aktivnosti koja se odnosi na ulaganje i ako je otvoreno tijekom razdoblje od tri godine nakon dovršenja ulaganja. U navedenom razdoblju, radna mjesta otvorena kao posljedica povećane učinkovitosti kapaciteta stvorenih ulaganjem također će se smatrati povezanim s ulaganjem.

³³ Broj radnih mjesta odgovara broju tzv. radnih jedinica godišnje (ALU), odnosno broju stalno zaposlenih u jednoj godini, pri čemu zaposleni na skraćeno radno vrijeme ili sezonski radnici čine dijelove ALU.

vremenskog razdoblja treba oduzeti broj izgubljenih radnih mjesta u istom razdoblju³⁴.

4.13. Kao što je to slučaj kod potpore namijenjene ulaganju, i potpora namijenjena otvaranju novih radnih mjesta koja je predmetom ovih Smjernica mora biti prilagođena obilježjima i intenzitetu regionalnih problema na koje je usmjerena. Komisija smatra da iznos potpore ne smije premašivati određeni postotak troškova plaće³⁵ za zaposlenu osobu, izračunat tijekom vremenskog razdoblja od dvije godine. Taj postotak odgovara dopuštenom intenzitetu potpore namijenjene ulaganju na određenom području.

4.14. Potpora za otvaranje novih radnih mjesta mora biti uvjetovana načinom isplate ili preduvjetima vezanim za njeno dobivanje, a koji se odnose na očuvanje radnih mjesta u razdoblju od najmanje pet godina.

Potpore za tekuće poslovanje (operativna potpora)

4.15. Regionalne potpore namijenjene smanjenu troškova tekućeg poslovanja (operativne potpore) u načelu su zabranjene. No, u iznimnim slučajevima takva se potpora može dodijeliti u područjima koja ispunjavaju uvjete za izuzeće iz članka 92(3)a) pod uvjetom da je (i) opravdana u smislu svog doprinosa regionalnom razvoju i da je po svojim obilježjima i (ii) svojoj visini proporcionalna slabostima koje namjerava ublažiti³⁶. Obveza je Država članica da dokažu postojanje, opseg i važnost tih slabosti.

4.16. U najudaljenijim regijama koje ispunjavaju uvjete za izuzeće sukladno članku 92(3) točkama a) i c), te u regijama niske gustoće naseljenosti koje ispunjavaju ili uvjete za izuzeće prema članku 92(3)a) ili prema članku 92(3)c) na temelju testa gustoće naseljenosti koji je opisan u točki 3.10.4., potpora namijenjena naknadi dijela dodatnih transportnih troškova³⁷ može se odobriti pod posebnim uvjetima³⁸. Dužnost je Države članice da dokaže da ti dodatni troškovi postoje i odredi njihov iznos.

4.17. Uz iznimku slučajeva navedenih u točki 4.16., operativne potpore moraju biti i vremenski ograničene i degresivne (postupno se smanjivati). Osim toga, operativne potpore namijenjene promicanju izvoza³⁹ između Država članica moraju biti isključene.

Pravila koja se odnose na zbrajanje potpora

³⁴ Samo se po sebi razumije da se takva definicija odnosi kako na postojeće tako i na novoosnovane poduzetnike.

³⁵ Troškovi plaće obuhvaćaju bruto plaće, dakle prije oporezivanja, i obvezne doprinose. Komisija zadržava pravo da se koristi statistikom Zajednice o prosječnim troškovima plaće kao referencom u različitim Državama članicama.

³⁶ Operativne potpore javljaju se posebno u obliku poreznih izuzeća ili smanjenja doprinosa.

³⁷ Dodatni transportni troškovi su dodatni troškovi nastali kretanjem robe unutar granica zemlje o kojoj se radi. Ni pod kojim uvjetima takva potpora ne smije činiti potporu namijenjenu izvozu, niti smije predstavljati mjere koje imaju isti učinak kao i kvantitativna ograničenja uvoza, u smislu članka 30. Ugovora EZ-a.

³⁸ U odnosu na posebne uvjete za područja koja ispunjavaju uvjete za izuzeće prema članku 92(3)c) po kriteriju gustoće naseljenosti, vidi Dodatak II. Što se tiče drugih područja koja ispunjavaju uvjete za potporu namijenjenu naknadi dijela dodatnih transportnih troškova, uvjeti koji se u tom slučaju primjenjuju slični su onima iz Dodatka II.

³⁹ Vidi fusnotu 3 Obavijesti o potporama male vrijednosti, SL C 68, od 6. ožujka 1996. str.9.

4.18. Gornje granice intenziteta potpora koji su utvrđeni sukladno kriterijima iz točke 4.8. i 4.9. primjenjuju se na ukupan iznos potpore:

- kad se potpora dodjeljuje prema više regionalnih programa istovremeno,
- neovisno o tomu, je li potpora odobrena od strane lokalnih, regionalnih ili nacionalnih tijela ili tijela Zajednice.

4.19. Potpora za otvaranje novih radnih mjesta opisana u točki 4.11. do 4.14. i potpora za početna ulaganja opisana u točki 4.4. do 4.10. mogu se zbrajati⁴⁰, podložno gornjoj granici intenziteta potpore koja je utvrđena za određeno područje⁴¹.

4.20. Kada su opravdani troškovi za neku regionalnu potporu opravdani u cijelosti ili djelomično za potporu neke druge namjene, zajednički udio opravdanih troškova podliježe najpovoljnijoj gornjoj granici koja je utvrđena programima potpore koji se primjenjuju.

4.21. Kada Država članica utvrdi mogućnost zbrajanja državne potpore koja se dodjeljuje na temelju jednog programa potpora, s potporom koja se dodjeljuje temeljem drugih programa potpora, mora za svaki program točno navesti način kojim će osigurati usklađenost s gore navedenim uvjetima.

5. Karta regionalnih državnih potpora i izjava o usklađenosti potpore

5.1. Područja Država članica koja ispunjavaju uvjete za izuzeća, zajedno s gornjim granicama intenziteta potpora za početna ulaganja ili potpora za otvaranje novih radnih mjesta u tim područjima, čine kartu regionalnih potpora određene Države članice.

5.2. U smislu članka 93(3) Ugovora, Države članice prijavljuju nacrt karte koja je izrađena sukladno kriterijima utvrđenim u točkama 3.5, 3.10, 4.8. i 4.9. ovoga teksta. Komisija će usvojiti kartu sukladno postupku koji je utvrđen u članku 93. Ugovora, u pravilu pojedinačnom odlukom za sva zahvaćena područja neke Države članice i to na određeno vremensko razdoblje. Nacionalne karte regionalnih državnih potpora stoga će se redovito revidirati.

5.3. U cilju kohezije između politike tržišnog natjecanja koju provodi Komisija i odluka koje se odnose na područja koja ispunjavaju uvjete za potpore kako je to uređeno Strukturnim fondovima, rok važenja karte regionalnih potpora je u načelu usklađen s rasporedom intervencija Strukturnog fonda.

5.4. Nacrte programa potpora odobrava Komisija u trenutku izrade karte regionalnih potpora, ili kasnije, u okviru područja, gornjih granica i trajanja potpora utvrđenih za regionalnu kartu potpora.

⁴⁰ Potpora za otvaranje novih radnih mjesta i potpora za početna ulaganja koje su predmet ovih Smjernica ne mogu se zbrajati s potporom za otvaranje novih radnih mjesta koja je utvrđena Smjernicama za potpore namijenjene zapošljavanju navedenim u fusnoti 31, budući da se primjenjuje u različitim okolnostima i u različito vrijeme. No, povećanja potpora za posebno ugrožene kategorije korisnika bit će prihvatljiva u skladu s modalitetima koji trebaju biti utvrđeni u Smjernicama za potpore namijenjene zapošljavanju.

⁴¹ Smatrat će se da je ovaj uvjet ispunjen ako ukupni iznos potpore za početno ulaganje, izražen u postotku vrijednosti ulaganja, i ukupni iznos potpore za otvaranje novih radnih mjesta, izražen u postotku troškova plaće, ne premašuje najpovoljniji iznos koji je rezultat primjene ili gornje granice utvrđene za određeno područje sukladno kriterijima navedenim u točkama 4.8. i 4.9., ili gornje granice utvrđene za određeno područje sukladno kriterijima navedenim u točki 4.13.

5.5. Provedba programa potpora iz točke 5.4. ovoga teksta predmet je godišnjeg izvješća Komisiji, koji sukladno propisima koji su na snazi⁴² priprema svaka Država članica.

5.6. Za razdoblja važenja karte regionalnih potpora, Države članice mogu tražiti njezine prilagodbe u slučaju značajnih i dokazima potkrijepljenih promjena društvenogospodarskih uvjeta. Te se promjene mogu odnositi na stope intenziteta i područja koja ispunjavaju uvjete za potporu, pod uvjetom da moguće uključivanje novih područja mora biti kompenzirano isključivanjem područja s istim brojem stanovnika. Valjanost tako prilagođene karte regionalnih potpora istječe danom koji je utvrđen kao dan prestanka važenja prvobitne karte regionalnih potpora.

5.7. Za područja koja izgube status za izuzeće sukladno članku 92(3)a zbog preinaka nastalih na karti regionalnih potpora, i koja stječu status za izuzeće sukladno članku 92(3)c, Komisija može, tijekom prijelaznog razdoblja, prihvatiti linearno ili ubrzano postupno smanjenje (degresiju) intenziteta potpora prema kojima su takva područja mogla ispunjavati uvjete za izuzeće prema članku 92(3)a, sve dok se ne dostigne gornja granica intenziteta potpora koja odgovara primjeni točaka 4.8. i 4.9. ovoga teksta^{43 44}. Prijelazno razdoblje ne bi trebalo premašiti dvije godine u slučaju potpore za tekuće poslovanje (operativne potpore) odnosno četiri godine u slučaju potpore za početna ulaganja i otvaranje novih radnih mjesta.

5.8. U cilju izrade karte regionalnih potpora, Države članice zamoljene su sukladno članku 93(3) Ugovora, uz popis prijedloga područja za koja smatraju da imaju pravo na određeno izuzeće i gornjih granica intenziteta potpora, priložiti i prijaviti Komisiji i druge čimbenike koje treba uzeti u obzir u određivanju okvirne sheme za izradu programa potpora (cilj i instrumente potpora, veličinu poduzetnika itd.) koje namjeravaju usvojiti, bilo na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini. Tijekom razdoblja trajanja i važenja karte regionalnih potpora svi se programi potpora koji su usklađeni s tom okvirnom shemom mogu prijaviti u okviru skraćenog postupka.

6. Stupanje na snagu, provedba i revizija

6.1. Osim prijelaznih odredbi koje su navedene u točkama 6.2. i 6.3. niže u tekstu, Komisija će ocjenjivati usklađenost regionalnih potpora sa zajedničkim tržištem na temelju ovih Smjernica čim se iste počnu primjenjivati. Međutim, prijedlozi potpora koji se prijave Komisiji prije nego što o ovim Smjernicama budu obaviještene Države članice i oni o kojima Komisija još nije usvojila konačnu odluku, ocjenjivat će se temeljem kriterija koji su na snazi u trenutku prijave potpore.

Nadalje, Komisija će sukladno članku 93(1) Ugovora Državama članicama predložiti odgovarajuće mjere kako bi osigurala da sve karte regionalnih potpora i svi programi regionalnih potpora koji su na snazi 1. siječnja 2000. budu usklađeni s ovim Smjernicama.

⁴² U odnosu na propise koji su trenutno na snazi vidi Pismo Komisije Državama članicama od 22. veljače 1994. izmijenjeno Pismom Komisije Državama članicama od 2. kolovoza 1995.

⁴³ Prijelazne odredbe neće se primjenjivati na dijelove područja II. razine NUTS-a koja su izgubila svoj status za izuzeće prema članku 92(3)a, i koja bi, tamo gdje nije raspoloživ dodatni postotak gustoće naseljenosti na temelju primjene druge prilagodbe iz točke 8 Dodatka III. ovih Smjernica, morala biti isključena iz nove karte regionalnih potpora.

⁴⁴ Zbog posebno teškog položaja, Sjeverna Irska zadržat će status izuzete regije s gornjom granicom intenziteta potpore od 40%.

U tu će svrhu, sukladno članku 93(1), Komisija Državama članicama kao odgovarajuću mjeru predložiti da iste ograniče valjanost svih popisa područja koja se koriste potporama, a koje je odobrila Komisija na neograničeni rok, ili s rokom važenja nakon 31. prosinca 1999., do 31. prosinca 1999.

Kao odgovarajući mjeru Komisija će Državama članicama sukladno članku 93(1) također predložiti da izmijene sve postojeće programe regionalnih potpora koji će biti na snazi nakon 31. prosinca 1999., na način da iste budu usklađene s ovim Smjernicama počevši od 1. siječnja 2000., te da o predloženim izmjenama obavijeste Komisiju u roku od šest mjeseci.

6.2. Budući da su regionalne potpore koje ispunjavaju uvjete za izuzeće prema članku 92(3)a) i c) za većinu područja koja se tim potporama koriste odobrene do 31. prosinca 1999., te da bi se osigurao pravedan i nepristran tretman Država članica do tog datuma, Komisija može odstupiti od ovih Smjernica do 31. prosinca 1999., ukoliko se radi o preispitivanju karti (popisa) područja koja se koriste regionalnim potporama i njihovog ispunjavanja uvjeta za izuzeće (nove karte ili izmjene), a koje su prijavljene prije 1. siječnja 1999., pod uvjetom da rok važenja navedenih karti (popisa) ističe 31. prosinca 1999. U takvim će se slučajevima Komisija nastaviti oslanjati na metodu opisanu u svom Priopćenju⁴⁵.

6.3. Nadalje, u cilju pravednog i nepristranog tretmana Država članica, Komisija može odstupiti od ovih Smjernica do 31. prosinca 1999. u slučaju kada se radi o ispitivanju usklađenosti intenziteta potpora i gornjih granica zbrajanja potpora koje se predlažu novim programima potpora, u slučaju pojedinačnih jednokratnih (ad hoc) potpora i izmjenama postojećih programa potpora koje su prijavljene prije 1. siječnja 1999., pod uvjetom da rok važenja spomenutih intenziteta i gornjih granica zbrajanja potpora ističe 31. prosinca 1999. odnosno pod uvjetom da su intenziteti potpora i gornje granice zbrajanja potpora koje su predložene od 1. siječnja 2000. nadalje usklađene s ovim Smjernicama.

6.4. Komisija će ponovno ispitati ove Smjernice u roku od pet godina od početka njihove primjene. Osim toga, u svako vrijeme može učiniti izmjene istih, ako se to pokaže potrebnim iz razloga koji se odnose na politiku tržišnog natjecanja ili ostale politike Zajednice i preuzete međunarodne obveze.

⁴⁵ Priopćenje Komisije o načinu primjene članka 92(3)a) i c) na regionalne potpore: vidi fusnotu 2, alineju 5.

DODATAK I

NETO EKVIVALENT POTPORE ZA POTPORE NAMIJENJENE ULAGANJU

Komisija koristi metodu izračuna neto ekvivalenta potpore (NEP) pri ocjeni programa potpora koje prijavljuju Države članice. Iz tog ju razloga, u načelu, Države članice ne moraju primjenjivati, a ovdje se objavljuje iz jednostavnog razloga transparentnosti.

1. OSNOVNA NAČELA

Za izračun neto ekvivalenta potpore (NEP) svi se oblici potpora koje su namijenjene ulaganju⁴⁶, neovisno o zemlji o kojoj se radi, svode na zajednički nazivnik tj. neto intenzitet potpore, u svrhu međusobne usporedbe i usporedbe s prethodno utvrđenim gornjim granicama intenziteta državnih potpora. Radi se o ex ante usporednoj metodi, koja ne mora uvijek odgovarati stvarnoj računovodstvenoj praksi.

Neto intenzitet predstavlja krajnju korist koju poduzetnik ostvaruje nakon plaćanja poreza na dobit za koju se smatra da proizlazi iz vrijednosti potpore u odnosu na određeno ulaganje. Ovaj izračun u obzir uzima samo troškove koji se odnose na fiksni kapital, tj. one vezane uz zemljište, zgrade i opremu i koji predstavljaju standardnu osnovicu.

U slučaju programa potpora čija standardna osnovica obuhvaća dodatne troškove, ti dodatni troškovi moraju biti ograničeni na određeni dio standardne osnovice. Prema tome, ispitivat će se svi programi, u odnosu na njihove intenzitete koji se svode na troškove koji se pojavljuju u standardnoj osnovici, kao što to prikazuju sljedeći primjeri⁴⁷.

Prvi primjer:

- Osnovica programa: oprema
- Maksimalni intenzitet programa: 30%

Budući da se svi opravdani troškovi obuhvaćeni programom pojavljuju u standardnoj osnovici, Komisija će bez posebnog razmatranja uzeti u obzir maksimalni intenzitet programa, odnosno 30%. Ako gornja granica intenziteta potpore odobrena od strane Komisije određenoj regiji iznosi 30%, program će se u tom dijelu smatrati usklađenim sa zajedničkim tržištem.

Drugi primjer:

- Osnovica programa: oprema, zgrade + patenti do 20% prethodnih troškova
- Maksimalni intenzitet programa: 30%

Svi opravdani troškovi obuhvaćeni programom pojavljuju se ili u standardnoj osnovici (oprema, zgrade) ili na popisu opravdanih troškova za nematerijalna ulaganja (patenti). Opravdani troškovi za nematerijalna ulaganja ne smiju prelaziti 25% standardne osnovice. Pod takvim će okolnostima Komisija bez posebnog razmatranja uzeti u obzir maksimalni intenzitet programa, odnosno 30%. Ako gornja

⁴⁶ Porezne potpore mogu se smatrati potporama povezanim s ulaganjem (investicijskim potporama), kada se ulaganje temelji na iznosu koji se ulaže u određeno područje. Osim toga, svaka porezna potpora može biti povezana s nekim ulaganjem, ako se odredi gornja granica izražena u postotku iznosa koji se ulaže u određeno područje. Ako se dodjela porezne potpore proteže na vremensko razdoblje od nekoliko godina, eventualno preostali iznos (ostatak) iz prethodne godine može se prenijeti na sljedeću godinu i uvećati sukladno referentnoj kamatnoj stopi.

⁴⁷ Ovaj se sustav obračuna intenziteta ne primjenjuje na nematerijalna ulaganja navedena u točki 4.6. glavnog dijela teksta.

granica intenziteta potpore odobrena od strane Komisije određenoj regiji iznosi 30%, program će se u tom dijelu smatrati usklađenim sa zajedničkim tržištem.

Treći primjer:

- Osnovica programa: zgrade, oprema, zemljište + skladišne zalihe do 50% prethodnih troškova

- Maksimalan intenzitet programa: 30%

Komisija će uzeti u obzir maksimalni intenzitet programa sveden na standardnu osnovicu, dakle $30\% \times 1,5 = 45\%$. Ako gornja granica intenziteta potpore odobrena od strane Komisije određenoj regiji iznosi 30%, program se neće smatrati usklađenim sa zajedničkim tržištem, osim ako se njegov intenzitet ne smanji na $30\% / 1,5 = 20\%$.

Četvrti primjer:

- Osnovica programa: zgrade

- Maksimalan intenzitet programa: 60%

Ako gornja granice regionalne potpore odobrena od strane Komisije iznosi 30%, ne postoji način kojim bi se osiguralo da će se potpora pridržavati gornje granice. Intenzitet potpore predviđen programom viši je od gornje granice regionalne potpore, no primjenjuje se na umanjenju osnovicu. Stoga se program u tom dijelu neće smatrati usklađenim sa zajedničkim tržištem, osim ako se ne dopuni odredbom koja će se odnositi na pridržavanje gornje granice regionalnih potpora koje se primjenjuju na ukupnu osnovicu.

Određivanje NEP-a zasniva se samo na izračunu poreza i sadašnje vrijednosti (diskontiranje), osim u slučaju određenih instrumenata državnih potpora koji podliježu drukčijoj obradi. Ti izračuni temelje se na elementima iz programa potpore ili poreznom zakonu određene zemlje, te određenim unaprijed zadanim parametrima.

1.1. Oporezivanje

Intenzitet potpore izračunava se nakon oporezivanja, odnosno nakon što se oduzmu plativi porezi vezani uz potporu, a posebno porezi na dobit poduzetnika. Iz toga proizlazi pojam neto ekvivalent potpore (NEP), koji odgovara potpori (krajnja korist) koja preostaje primatelju potpore nakon plaćanja rečenih poreza, pri čemu se pretpostavlja da poduzetnik već u prvoj godini ostvaruje dobit, tako da se na potporu zaračunava najviši iznos poreza.

1.2. Diskontiranje

Pri određivanju NEP-a sadašnja vrijednost izračunava se na različitim razinama. Prvo, kada se potpora i/ili troškovi ulaganja protežu tijekom vremena, u obzir se mora uzeti stvarno vrijeme isplate potpore i troškova. Stoga se troškovi ulaganja i isplate potpore diskontiraju (svode na sadašnju vrijednost) na kraj godine u kojoj je poduzetnik učinio svoj prvi otpis (amortizaciju).

Drugo, ti se izračuni vrše kada pri povratu zajma po povoljnijim kamatama ili zaračunavanju poreza na subvenciju treba diskontirati dobivene koristi.

U rečenim se slučajevima koristi referentna/diskontna stopa koju određuje Komisija za svaku Državu članicu. Osim što se koristi kao diskontna stopa, koristi se i u svrhu izračuna subvencioniranih kamata na zajmove po povoljnijim kamatama.

1.3. Posebni slučajevi

Osim gore opisanih izračuna poreza i sadašnje vrijednosti (diskontiranja) neki instrumenti potpora zahtijevaju specifičnu obradu. Tako primjerice u slučaju potpore za najam zgrade, potpora se mjeri diskontiranjem razlike između najamnine koju plaća poduzetnik i teoretske najamnine koja odgovara referentnoj stopi koja se primjenjuje na vrijednost zgrade, plus iznos amortizacije za zgradu u određenoj godini. Sličan se postupak koristi za potporu za financiranje ulaganja putem *leasinga*⁴⁸.

U slučaju potpore za najam zemljišta, teoretska najamnina izračunava se primjenom referentne stope umanjene za stopu inflacije na vrijednost zemljišta.

2. NETO EKVIVALENT POTPORE ZA POTPORE NAMIJENJENE ULAGANJU U OBLIKU SUBVENCIIJA ZA KAPITALNA ULAGANJA

2.1. Općenito

Potpore namijenjena ulaganju dodijeljena nekom poduzetniku u obliku subvencije izražava se prvenstveno kao postotak ulaganja i predstavlja nominalni ekvivalent potpore ili bruto ekvivalent potpore.

Sukladno zajedničkoj metodi ocjene, neto ekvivalent potpore (NEP) u obliku subvencije predstavlja krajnju korist koju ostvaruje primatelj potpore nakon plaćanja poreza na dobit.

U većini slučajeva, potpore u obliku subvencije nisu oporezive same po sebi, ali se oduzimaju od amortizirane vrijednosti ulaganja. To znači da investitor svake godine amortizira manji iznos nego u slučaju da nije bio primio potporu. Budući da se amortizirane svote oduzimaju od oporezive dobiti, subvencija svake godine povećava udio koji ubire država u ime poreza na dobit poduzetnika.

Gore opisana metoda oporezivanja subvencija, koja se sastoji u istovremenom uračunavanju subvencije i amortizacije u dobit, jedna je od najčešćih metoda koju koriste Države članice, iako se u određenim programima susreću i druge metode oporezivanja.

2.2. Primjeri izračuna

Prvi primjer: Potpora se ne oporezuje

U svim Državama članicama subvencije se u pravilu knjiže kao prihodi i podložne su oporezivanju. U nekim slučajevima, primjerice kod određenih potpora za istraživanje i razvoj, izuzete su od poreza. U tom će slučaju NEP biti jednak nominalnoj vrijednosti potpore (subvencije).

Drugi primjer: Ulaganje obuhvaća samo jednu kategoriju troškova i subvencija u punom iznosu podliježe porezu na kraju prve financijske godine

To znači da puni iznos subvencije podliježe porezu na dobit od prve godine na dalje.

Ta zadanost nije pretjerana i opravdava ju činjenica da poduzetnici koji u prvim godinama svog djelovanja u pravilu posluju s gubicima mogu prenijeti te gubitke na nekoliko financijskih godina.

Da bi se izračunao NEP dovoljno je iznos poreza oduzeti od iznosa subvencije.

Parametar: iznos ulaganja: 100

Nominalna subvencija: 20

Stopa poreza na dobit: 40%

⁴⁸ Treba naglasiti da se za troškove koji se odnose na kupnju zemlje ili zgrade od strane poduzetnika najmodavca može smatrati da ispunjavaju uvjete za potporu, pod uvjetom da se dokaže neophodnost rečene potpore.

Porez na subvenciju dakle iznosi $20 \times 40\% = 8$
 Prema tome NEP je: $(20 - 8) / 100 = 12\%$

Treći primjer: Ulaganje obuhvaća samo jednu kategoriju troškova i subvencija je podložna porezu po ravnocrtnoj (proporcionalnoj) metodi u razdoblju od pet godina. Ovdje se radi o subvenciji koja se oporezuje u jednakim dijelovima kroz razdoblje od pet godina. Jedna petina potpore će se prema tome dodavati dobiti svake godine tijekom razdoblja od pet godina. Za izračun NEP-a, od ukupne subvencije oduzimaju se diskontirane vrijednosti poreza na dobit sadržanog u jednoj petini subvencije za svaku godinu prema važećim poreznim propisima.

Parametar: iznos ulaganja: 100

Nominalna subvencija: 20

Stopa poreza na dobit: 40%

Diskontna stopa: 8%

Dolje navedena tabela pokazuje kako se svake godine izračunavaju porezi na subvenciju i njihove diskontirane vrijednosti:

Razdoblje	Porez na subvenciju (1)	Diskontni faktor (2)	Diskontirana vrijednost (1) X (2)
Kraj 1. godine	$(20/5) \times 40\%$	1,0	1,600
Kraj 2. godine	$(20/5) \times 40\%$	$1/(1 + 0,08)^1$	1,481
Kraj 3. godine	$(20/5) \times 40\%$	$1/(1 + 0,08)^2$	1,372
Kraj 4. godine	$(20/5) \times 40\%$	$1/(1 + 0,08)^3$	1,270
Kraj 5. godine	$(20/5) \times 40\%$	$1/(1 + 0,08)^4$	1,176
		Ukupno	6,900

Ukupan iznos u zadnjem stupcu predstavlja zbroj diskontiranih vrijednosti poreza na dobit za svaku pojedinu godinu, koji treba oduzeti od nominalnog iznosa subvencije da bi se dobio neto ekvivalent potpore.

Prema tome je NEP: $(20 - 6,9)/100 = 13,1\%$

Napomena: Diskontiranje poreza na subvenciju vrši se na kraj prve godine pod pretpostavkom da je to datum kada poduzetnik vrši svoj prvi otpis (amortizaciju).

Četvrti primjer:

Ulaganje obuhvaća tri kategorije troškova za kapitalna ulaganja: zemljište, zgrade i opremu, koji se oporezuju u različitim vremenskim razdobljima

Tri navedene vrste troškova čine veličinu koja se obično naziva standardna osnovica potpore. Raspodjela tih troškova unutar standardne osnovice određuje se pomoću referentnog faktora raspodjele koji je različit za svaku Državu članicu, kao što to prikazuje sljedeća tabela.

	Zemljište	Zgrade	Oprema
Belgija	5	40	55
Njemačka	5	30	65
Francuska	5	50	45
Italija	5	30	65
Luksemburg	5	50	45
Nizozemska	5	40	55
Ujedinjeno Kraljevstvo	10	20	70
Danska	5	45	50
Grčka	3	27	70

	Zemljište	Zgrade	Oprema
Španjolska	5	40	55
Irska	5	50	45
Portugal	3	25	72
Austrija	5	30	65
Finska	1	19	80
Švedska	5	45	50

Ovi se faktori raspodjele koriste za izračun teoretskog NEP-a programa potpora. U slučaju pojedinačnih potpora koristi se međutim stvarni faktor raspodjele navedenih triju kategorija troškova u standardnoj osnovici.

Budući da se vremenska razdoblja u tijeku kojih se subvencija oporezuje razlikuju ovisno o kategoriji troškova, prvi je korak proporcionalno rasporediti subvenciju između pojedinih stavki koje čine osnovicu potpore.

Sjedeći je korak izračunati iznose koji se obračunavaju kao porez, i to posebno za svaku kategoriju troškova (izračuni su isti kao i oni navedeni u trećem primjeru).

Konačno se ti porezi oduzimaju od nominalnog iznosa subvencije kako bi se izračunao NEP:

NEP = nominalni iznos subvencije, umanjen za:

- porez na subvenciju koja je dodijeljena za zemljište
- porez na subvenciju koja je dodijeljena za zgrade
- porez na subvenciju koja je dodijeljena za opremu

Parametar: iznos ulaganja: 100

od čega:

- zemljište: 3 koje se ne amortizira
- zgrade: 33 koje se amortizira po ravnocrtnoj (proporcionalnoj) metodi tijekom 20 godina
- oprema: 64 koja se amortizira po regresivnoj metodi amortizacije tijekom 5 godina

Nominalna subvencija: 20

Stopa poreza na dobit: 50%

Diskontna stopa: 8%

Izračun poreza na potporu (subvenciju) koja je dodijeljena za zemljište

Općenito, zemljište se ne amortizira. Polazeći od pretpostavke da će potpora (subvencija) biti podložna oporezivanju u istim vremenskim razdobljima kao i amortizacija, proizlazi da se potpora namijenjena zemljištu na oporezuje i prema tome nema poreza koji bi se oduzeo od subvencije dodijeljene zemljištu.

Izračun poreza na potporu (subvenciju) koja je dodijeljena za zgrade

Budući da je subvencija dodijeljena za zgrade podložna oporezivanju u jednakim obrocima i vremenskim razdobljima kao i amortizacija, dakle tijekom 20 godina:

- nominalna subvencija dodijeljena za zgrade iznositi će: $20 \times 33\% = 6,6$
- svake godine, udio subvencije u dobiti iznositi će: $6,6/20 = 0,33$
- iznos poreza na taj udio iznositi će: $0,33 \times 55\% = 0,18$.

Tijekom 20 godina iznos poreza na dobit za subvenciju dodijeljenu za zgrade bit će svake godine 0,18. Ako se diskontiranje ovog niza vrši na kraj prve godine (isto kao i u slučaju izračuna prikazanog u tabeli u trećem primjeru), ukupan iznos poreza na potporu u obliku subvencije dodijeljene za zgrade u tom razdoblju bit će 1,925.

Izračun poreza na potporu (subvenciju) koja je dodijeljena za opremu
 Pretpostavimo da je subvencija dodijeljena za opremu podložna oporezivanju u jednakim vremenskim razdobljima kao i amortizacija, dakle regresivnom metodom, tijekom pet godina, po sljedećim stopama: 40 %, 24 %, 14,4 %, 10,8 % i 10,8 %. Drugačije nego kod zagrada, ovdje oporezivanje nije svake godine konstantno, tako da se porez mora izračunavati iz godine u godinu. Udio nominalne subvencije za opremu iznosi $20 \times 64 \% = 12,8$.

Izračun iznosa poreza

Razdoblje	Porez na subvenciju (1)	Diskontni faktor (2)	Diskontirana vrijednost (1) X (2)
Kraj 1. godine	$12,8 \times 40 \% \times 55\%$	1,0	2,816
Kraj 2. godine	$12,8 \times 24 \% \times 55\%$	$1/(1 + 0,08)^1$	1,564
Kraj 3. godine	$12,8 \times 14,4 \% \times 55\%$	$1/(1 + 0,08)^2$	0,869
Kraj 4. godine	$12,8 \times 10,8 \% \times 55\%$	$1/(1 + 0,08)^3$	0,604
Kraj 5. godine	$12,8 \times 10,8 \% \times 55\%$	$1/(1 + 0,08)^4$	0,559
		Ukupno	6,412

Izračun NEP-a:

- nominalna subvencija	20
umanjena za:	
- iznos poreza na potporu za zemljište	0
- iznos poreza na potporu za zgrade	- 1,925
X	
- iznos poreza na potporu za opremu	- 6,412
NEP	11,6 %

Napomene:

1. Oporezivanje subvencija koje se spominje u uobičajenoj metodi ocjene potpora uređeno je s jedne strane poreznim zakonima Država članica na koje se odnose i s druge strane posebnim modalitetima koji su predviđeni određenim programom potpora.

2. U svrhu određivanja NEP-a stoga je potrebno raspolagati detaljnim podacima o:
 - rasponu stopa poreza na dobit u predmetnoj zemlji,
 - važećim propisima o amortizaciji ili posebnoj metodi uključivanja potpore (subvencije) u dobit koja je propisana određenim programom potpora.

3. NETO EKVIVALENT POTPORE NAMIJENJENE ULAGANJU U OBLIKU ZAJMA POD POVOLJNIJIM UVJETIMA

3.1. Općenito

Potpore namijenjena ulaganju koja je dodijeljena poduzetniku u obliku zajma pod povoljnijim uvjetima izražava se prvo u broju postotnih bodova popusta, dakle kao razlika između referentne kamatne stope i kamatne stope koju je odredio davatelj zajma.

Isključivi učinak ovog popusta na kamatnu stopu je smanjivanje kamatnih troškova budući da se pretpostavlja da se glavnica otplaćuje na isti način bez obzira je li kamatna stopa uobičajena ili smanjena.

Ta korist koja se ostvaruje prilikom otplate zajma izražava se kao i slučaju subvencije u postotku ulaganja, što predstavlja nominalni ekvivalent ili bruto ekvivalent potpore. No, to ne predstavlja krajnju korist koju poduzetnik ostvaruje od smanjenja kamate. Budući da se kamatni troškovi oduzimaju od oporezive dobiti, smanjenje kamate znači gubitak dijela takve porezne olakšice i to povećanjem udjela koji ubire država u obliku poreza na dobit poduzetnika.

Stoga se neto ekvivalent potpore (NEP) izračunava tako da se od bruto ekvivalenta potpore oduzme dio poreza na dobit koji nameće država a koji je sadržan u odobroj povoljnijoj kamatnoj stopi.

Kao i u slučaju subvencije, NEP zajma pod povoljnijim uvjetima temelji se na modalitetima koji su utvrđeni programom potpora ili poreznim zakonom predmetne zemlje, ili već prema pojedinom slučaju, ostalim prethodno ugovorenim čimbenicima. Za izračun NEP-a u odnosu na potporu namijenjenu ulaganju u obliku zajma pod povoljnijim uvjetima potrebni su sljedeći podaci:

- trajanje (rok otplate) zajma,
- vrijeme počeka, dakle početno vremensko razdoblje u kojem doduše nema otplate zajma, ali se kamate plaćaju na ukupan iznos glavnice,
- popust na kamatnu stopu izražen u broju postotnih bodova,
- trajanje popusta na kamatnu stopu koje neophodno ne mora odgovarati trajanju zajma,
- iznos zajma izražen u postotku ili udjelu u cijelom ulaganju,
- referentna/diskontna kamatna stopa,
- porezna stopa.

Nadalje, potrebno je navesti podatke o otplatnim kvotama zajma. U većini slučajeva zajam se otplaćuje u jednakim otplatnim kvotama, pri čemu se kamate naplaćuju za preostali dio duga iz tog zajma. Ponekad se otplata vrši u jednakim godišnjim anuitetima, što se uzima obzir pri izračunu NEP-a.

3.2. Primjeri izračuna

Prvi primjer

1. Parametri

- trajanje (rok otplate) zajma je deset godina, otplata je u jednakim otplatnim kvotama i bez roka počeka,
- popust na kamatnu stopu je tri postotna boda za čitavo vrijeme trajanja zajma,
- udjel zajma u ulaganju je 40 %,
- referentna/diskontna kamatna stopa je 8 %,
- porezna stopa iznosi 35 %.

2. Izračun elementa potpore

Element potpore u slučaju zajma u visini od 100 % iznosa ulaganja odgovara nominalnom ekvivalentu potpore popusta na kamatnu stopu od jednog boda, uzimajući u obzir obilježja potpore koji se koriste kao parametri. Izračunava se kako slijedi:

Kraj godine br.	Zajam: preostali iznos duga (1)	Jednpostotni popust (2)	Ostvarena korist (1) X (2)	Diskontni faktor (3)	Diskontirana vrijednost* (1)X(2)X(3)
1.	100	1 %	1	$1/(1 + 0,08)^1$	0,926
2.	90	1 %	0,9	$1/(1 + 0,08)^2$	0,772
3.	80	1 %	0,8	$1/(1 + 0,08)^3$	0,635
4.	70	1 %	0,7	$1/(1 + 0,08)^4$	0,515
5.	60	1 %	0,6	$1/(1 + 0,08)^5$	0,408
6.	50	1 %	0,5	$1/(1 + 0,08)^6$	0,315
7.	40	1 %	0,4	$1/(1 + 0,08)^7$	0,233
8.	30	1 %	0,3	$1/(1 + 0,08)^8$	0,162
9.	20	1 %	0,2	$1/(1 + 0,08)^9$	0,100
10.	10	1 %	0,1	$1/(1 + 0,08)^{10}$	0,046
				Element potpore:	4,112 %

* Diskontiranje počinje na početku prve godine.

3. Izračun neto ekvivalenta potpore

Uzimajući u obzir obilježja potpore (popust od tri boda, udio zajma u ulaganju od 40%, neoporeziv dio potpore: (1 – 35%), neto ekvivalent potpore dobiva se jednostavno množenjem obilježja potpore s elementom potpore:

$$NEP = 4,112 \times 3 \times 40 \% \times (1 - 35 \%) = 3,21 \%$$

Drugi primjer

1. Parametri:

Parametri su isti kao i u prvom primjeru, ali s počekom od dvije godine. To znači da se u prve dvije godine kapital ne otplaćuje. Zajam u trajanju od deset godina će se tako otplaćivati u osam jednakih otplatnih kvota od treće do desete godine. Tijekom tih deset godina kamate se naplaćuju na odgovarajući preostali iznos duga iz tog zajma.

2. Izračun elementa potpore

Kraj godine br.	Zajam: preostali iznos duga (1)	Jednpostotni popust (2)	Ostvarena korist (1) X (2)	Diskontni faktor (3)	Diskontirana vrijednost* (1)X(2)X(3)
1.	100	1 %	1	$1/(1 + 0,08)^1$	0,926
2.	100	1 %	1	$1/(1 + 0,08)^2$	0,857
3.	100	1 %	1	$1/(1 + 0,08)^3$	0,794
4.	87,5	1 %	0,875	$1/(1 + 0,08)^4$	0,643
5.	75,0	1 %	0,750	$1/(1 + 0,08)^5$	0,510
6.	62,5	1 %	0,625	$1/(1 + 0,08)^6$	0,394
7.	50	1 %	0,500	$1/(1 + 0,08)^7$	0,292
8.	37,5	1 %	0,375	$1/(1 + 0,08)^8$	0,203
9.	25,0	1 %	0,250	$1/(1 + 0,08)^9$	0,125
10.	12,5	1 %	0,125	$1/(1 + 0,08)^{10}$	0,058
				Element potpore:	4,802 %

* Diskontiranje počinje na početku prve godine.

3. Izračun neto ekvivalenta potpore

Kao i u prvom primjeru, element potpore množi se s brojem postotnih bodova popusta, udjelom troškova koji su obuhvaćeni zajmom i razlikom između jednog postotnog boda i kamatne stope:

$$NEP = 4,802 \times 3 \times 40\% \times (1 - 35\%) = 3,75\%$$

Napomena: Vidjet će se, da će u slučaju čimbenika koji ostaju jednaki, posljedica uvođenja roka počeka biti povećanje NEP-a. Rok počeka naime povećava preostali iznos duga za svaku godinu, pa s time i korist koja je nastala zbog povoljnije kamatne stope i posljedično i sam element potpore.

Treći primjer:

1. Parametri:

Parametri su isti kao i u drugom primjeru, no otplata zajma vršit će se u jednakim godišnjim anuitetima.

U ovom slučaju, metoda izračuna temeljno se razlikuje od metode korištene u prethodna dva primjera: prvo se izračunavaju "normalni" godišnji anuiteti, dakle anuiteti bez popusta na kamatnu stopu (anuiteti po referentnoj kamatnoj stopi), a zatim i "povoljniji" godišnji anuiteti (anuiteti po kamatnoj stopi s popustom). Za svaku godinu utvrđuje se razlika između tih dvaju nizova i konačno diskontiraju rezultati u svrhu izračunavanja ekvivalenta potpore.

2. Izračun ekvivalenta potpore

Jednaki godišnji anuiteti, izraženi u postotku zajma, izračunavaju se na sljedeći način:

$$A = i/(1 - rn)$$

pri čemu je $r = 1/(1 + i)$

pri čemu je i kamatna stopa, a n broj godina za koje se anuitet izračunava. Izračuni u sljedećoj tabeli zasnivaju se na zajmu od 100 jedinica:

Godina	Nominalni anuitet	Anuitet po kam. stopi s popustom	Ostvarena korist	Diskontni faktor	Diskontirana vrijednost*
	(1)	(2)	(3)	(4)	(3) X (4)
1.	8	5	3	$1/(1 + 0,08)^1$	2,778
2.	8	5	3	$1/(1 + 0,08)^2$	2,572
3.	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^3$	1,532
4.	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^4$	1,418
5.	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^5$	1,313
6.	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^6$	1,216
7.	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^7$	1,126
8.	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^8$	1,042
9.	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^9$	0,965
10.	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^{10}$	0,894
Ekvivalent potpore:					14,85 %

* Diskontiranje počinje na početku prve godine.

3. Izračun neto ekvivalenta potpore

U svrhu izračuna neto ekvivalenta potpore ekvivalent potpore množi se s udjelom zajma u ulaganju, zatim umanjenog za iznos kamate:

$$NEP = 14,85 \times 40 \% \times (1 - 35 \%) = 3,86 \%$$

Napomena: Ako nema roka počka, NEP izračunat na isti način iznositi će 3,41 %.

3.3. Formule za izračunavanje NEP-a zajma pod povoljnijim uvjetima
Prethodne metode, koje se jednostavno mogu primijeniti u tabličnim prikazima, omogućuju izračunavanje NEP-a zajma pod povoljnijim uvjetima već prema obilježjima svakog pojedinog slučaja. U uobičajenim slučajevima, NEP je moguće izračunati izravno primjenom sljedećih formula.

1. Formule

- i je referentna kamatna stopa po razdoblju otplate i $r = 1/(1 + i)$
- i' je povoljnija kamatna stopa po razdoblju otplate i $r' = 1/(1 + i')$
- P je rok otplate zajma, izražen u broju razdoblja otplate zajma
- Q je udjel zajma u ulaganju
- T je porezna stopa
- F je rok, izražen u broju razdoblja, bilo kojeg vremena počka otplate glavnice: za trajanja vremena počka otplaćuje se samo kamata na zajam, po povoljnijoj kamatnoj stopi. ($F = 0$ u slučaju kad nema roka počka)

2. Otplata u jednakim otplatnim kvotama

$$NGE = (1 - T)Q \left(1 - \frac{i'}{i} \right) \left(1 + \frac{r^P - r^F}{i \times (P - F)} \right)$$

3. Otplata u jednakim godišnjim anuitetima

$$NGE = (1 - T)Q \left[1 - \left(\frac{i'}{i} \right) \times \left(1 - r^F + \frac{r^F - r^P}{1 - r'^{P-F}} \right) \right]$$

DODATAK II

DRŽAVNE POTPORE NAMIJENJENE NAKNADI DODATNIH TROŠKOVA PRIJEVOZA U PODRUČJIMA KOJA ISPUNJAVAJU UVJETE ZA IZUZEĆE SUKLADNO ČLANKU 92(3)c) TEMELJEM KRITERIJA GUSTOĆE NASELJENOSTI

Uvjeti koji moraju biti ispunjeni:

- Potpora smije biti namijenjena samo naknadi dodatnih troškova prijevoza. Predmetna Država članica mora na temelju objektivnih kriterija dokazati da je ta naknada neophodna. Iznos naknade nikada ne smije premašiti iznos utvrđen kao neophodan za naknadu dodatnih troškova prijevoza. Stoga treba uzeti u obzir ostale programe namijenjenih dodjeli potpora u sektoru prometa (zbrajanje potpora).
- Potpora se smije odobriti samo za dodatne troškove prijevoza robe unutar nacionalnih granica predmetne zemlje. Ne smije se dopustiti da ista postane potpora izvozu.
- Potpora mora biti unaprijed objektivno količinski određena, na temelju omjera "potpora po kilometru" ili na temelju omjera "potpora po kilometru" i "potpora po jedinici težine", pri čemu ti omjeri, uz ostale podatke, moraju biti uvršteni u godišnje izvješće izrađeno na temelju tih koeficijenata.
- Ocjena dodatnih troškova mora se temeljiti na najekonomičnijem prijevoznom sredstvu i najkraćem putu između mjesta proizvodnje ili prerade i tržišta prodaje.
- Potpora smije biti odobrena samo poduzetnicima u područjima koja ispunjavaju uvjete za regionalnu potporu na temelju kriterija niske gustoće naseljenosti. To se uglavnom odnosi na prostorne jedinice III. razine NUTS-a s gustoćom naseljenosti manjom od 12,5 stanovnika po kilometru kvadratnom. No, pri izboru područja dopuštena je određena fleksibilnost, pod sljedećim uvjetima i ograničenjima:
 - fleksibilnost pri izboru područja ne smije značiti povećanje udjela stanovništva koje je obuhvaćeno potporom namijenjenoj sektoru prometa,
 - prostorne jedinice III. razine NUTS-a na koje je dopuštena primjena fleksibilnosti, moraju imati gustoću naseljenosti manju od 12,5 stanovnika po kilometru kvadratnom,
 - moraju graničiti s područjima III. razine NUTS-a koja ispunjavaju kriterij niske gustoće naseljenosti, i
 - njihov broj stanovnika mora ostati nizak u usporedbi s ukupnim brojem stanovnika koji su obuhvaćeni potporom namijenjenoj naknadi dodatnih troškova prijevoza.
- Potpora se ne smije odobriti za naknadu dodatnih troškova prijevoza ili prijenosa proizvoda poduzetnika, za koje ne postoji alternativno sjedište, odnosno lokacija (npr. proizvodi rudarstva i vađenja ostalih ruda, hidroelektrane i sl.).
- Potpora za naknadu dodatnih troškova prijevoza koja se dodjeljuje poduzetnicima u sektorima koje Komisija smatra tzv. osjetljivim sektorima (proizvodnja motorna vozila, sintetičkih vlakana, brodogradnja i industrija čelika) mora biti prethodno prijavljena i podložna je smjernicama koje su na snazi u odnosu na predmetne sektore.

DODATAK III.

METODA ODREĐIVANJA GORNJIH GRANICA STANOVNIŠTVA NA PODRUČJU KOJE ISPUNJAVA UVJETE ZA POTPORU SUKLADNO IZUZEĆU KAKO GA PREDVIĐA ČLANAK 92(3)c

1. Komisija najprije utvrđuje ukupnu gornju granicu stanovništva koje je obuhvaćeno regionalnom potporom u odnosu na ukupno stanovništvo Zajednice. Ta ukupna gornja granica izražena u postotku stanovništva područja koja ispunjavaju uvjete za potporu u smislu izuzeća iz članka 92(3) predstavlja najviši postotak obuhvaćenosti regionalnom potporom u Zajednici.

2. Područja koja ispunjavaju uvjete za regionalnu potporu prema izuzeću iz članka 92(3)a i njihova ukupna gornja granica na razini Zajednice određuju se egzogeno i automatski primjenom kriterija od 75% BDP-a po stanovniku mjerenom paritetima kupovne moći (PKM). Odluka Komisije kojom se određuje ukupna gornja granica, stoga istovremeno, određuje i gornju granicu stanovništva koje je obuhvaćeno potporom prema izuzeću iz članka 92(3)c na razini Zajednice. Gornja granica za područja obuhvaćena izuzećem iz članka 92(3)c dobije se oduzimanjem stanovništva područja koja ispunjavaju uvjete za potporu prema izuzeću iz članka 92(3)a od ukupne gornje granice Zajednice.

3. Raspodjela te gornje granice Zajednice u svrhu primjene članka 92(3)c na različite Države članice vrši se pomoću ključa raspodjele (vidi dalje Dio 1.) koji uzima u obzir regionalne razlike na nacionalnoj razini i na razini Zajednice. Tako dobiveni rezultati konačno se prilagođavaju na način da uzimaju u obzir i određene druge aspekte (vidi dalje Dio 2.).

1. KLJUČ RASPODJELE

4. Ključ raspodjele gornje granice Zajednice u svrhu primjene članka 92(3)c izračunava se na temelju stanovništva regija, koje na nacionalnoj razini, u odnosu na BDP po stanovniku odnosno PKM i/ili nezaposlenost, ukazuju na najnižu razinu odstupanja, koje se utvrđuje uzimajući u obzir određene vrijednosti pragova (vidi dalje točku 5.).

Prostorna jedinica koja se ovdje koristi je prostorna jedinica III. razine NUTS-a. Za svako područje III. razine NUTS-a izračunavaju se tijekom tri godine prosječne vrijednosti BDP-a po stanovniku/PKM i stope nezaposlenosti, određeni u usporedbi s nacionalnim prosjekom. Podatke o BDP-u po stanovniku/PKM i stopama nezaposlenosti daje Statistički ured Europskih zajednica (Eurostat).

5. Pragovi navedeni u točki 4. izračunavaju se za svaki od dva navedena kriterija (BDP po stanovniku/PKM i nezaposlenost), i za svaku pojedinu Državu članicu. Izračun se vrši u dva koraka. Prvi korak sastoji se u utvrđivanju jedinstvenog osnovnog praga za sve Države članice, koji je utvrđen na 85 za BDP po stanovniku, te na 115 za stopu nezaposlenosti. U drugom koraku ti se osnovni pragovi prilagođavaju uzimajući u obzir relativno stanje u svakoj od Država članica uspoređujući ga s prosjekom Zajednice. Formula koja se pri tom koristi glasi:

$$\text{Prag} = \frac{1}{2} \times \left(\text{osnovni prag} + \frac{\text{osnovni prag} \times 100}{\text{europski indeks}} \right)$$

pri čemu europski indeks u ovoj formuli predstavlja stanje u pojedinim Državama članicama, u odnosu na nezaposlenost ili BDP po stanovniku/PKM, izražen u postotku odgovarajućeg prosjeka Zajednice. Europski indeks izračunava se kao prosječna vrijednost tijekom istog trogodišnjeg razdoblja kao i u slučaju regionalnih indeksa. Prema tome, što je u odnosu na nezaposlenost ili standard života stanje u Državi članici povoljnije, to će selektivniji biti pragovi koji se koriste u raspodjeli gornjih granica stanovništva u svrhu primjene članka 92(3)c), i obrnuto.

Međutim, da bi se izbjeglo da kriterij nezaposlenosti dobije previše na važnosti, pripadajući mu je prag podložan gornjoj granici od 150. Na taj način olakšava se dodjela regionalnih potpora Državama članicama u kojima postoje značajne razlike u odnosu na nacionalnu nezaposlenost, ali čije se stanje na razini Zajednice ne čini tako nepovoljnim. Budući da su primijećene male razlike između Država članica u odnosu na prag BDP-a po stanovniku/PKM, nije se smatralo potrebnim odrediti najnižu granicu.

6. Konačno se regionalni indeksi uspoređuju s gore navedenim pragovima. Na taj način moguće je utvrditi ukazuje li predmetna regija na dovoljno regionalnih razlika u odnosu na druge regije, a koje bi se trebale uzeti u obzir pri izračunu ključa raspodjele.

Stanovništvo svih regija koje ne ispunjavaju uvjete za regionalne potpore sukladno izuzeću iz članka 92(3)a) i koje ukazuju na dostatne regionalne razlike u usporedbi s najmanje jednim od dva gore navedena praga, zbraja se za svaku pojedinu Državu članicu. Ključ raspodjele za gornju granicu Zajednice u svrhu primjene članka 92(3)c) odgovara udjelu svake Države članice u odgovarajućem ukupnom stanovništvu Zajednice.

7. Podložno gore navedenim prilagodbama, gornja granica stanovništva za svaku Državu članicu u svrhu primjene izuzeća iz članka 92(3)c) izračunava se izravno primjenom ključa raspodjele, dakle umnoškom gornje granice stanovništva Zajednice u svrhu primjene izuzeća iz članka 92(3)c) i udjela predmetne Države članice u ukupno dobivenom iznosu.

2. KOREKCIJE

8. Tako dobiveni iznosi korigiraju se, ako je to potrebno, da bi se:

- svakoj Državi članici jamčilo da će stanovništvo koje je obuhvaćeno potporom sukladno izuzeću iz članka 92(3)c) iznositi najmanje 15 % odnosno najviše 50 % njezinog stanovništva koje nije obuhvaćeno izuzećem iz članka 92(3)a),
- u svakoj Državi članici dostigla dostatna razina koja će uključivati sve regije koje su upravo izgubile pravo na izuzeće iz članka 92(3)c) kao i područja niske gustoće naseljenosti,
- ograničilo smanjenje ukupne gornje granice (ukupne obuhvaćenosti dvama izuzećima koja se odnose na regionalne potpore iz članka 92(3)) neke Države članice na 25 % prethodne ukupne gornje granice.

9. Iznosi koji za Države članice nisu dobiveni izravnom primjenom gore navedenih korekcija proporcionalno se prilagođavaju na način da zbroj pojedinačnih gornjih granica odgovara utvrđenoj gornjoj granici Zajednice u svrhu primjene članka 92(3)c).